

2. Балабанов П.И. Методологические проблемы проекторочной деятельности: Естеств., искусств., фундам., прикл. / Отв. ред. В.В. Чешев. – Новосибирск: Наука, 1990. – 200 с.
3. Бахтияров О.Г. Постинформационные технологии: введение в психонетику. Монография. – К.: Пост, 1997. – 242 с.
4. Ильдеменов С.В. Управление нововведениями в промышленности. – Л.: Изд-во ЛФЭИ, 1991. – 160 с.
5. Касавин И.Т. Деятельность и рациональность / Деятельность: теории, методологии, проблемы. – М.: Политиздат, 1990. – С. 37-49.
6. Красовский Ю.Д. Организационное поведение. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 511 с.
7. Лепский В.Е. Субъектно-ориентированный подход к инновационному развитию – М.: Изд-во «Когито-Центр», 2009. – 208 с.
8. Полани М. Личностное знание. На пути к посткритической философии. – М.: Прогресс, 1985. – 344 с.
9. Прахалад К.К. Пространство бизнес-инноваций: создание ценности совместно с потребителем / К.К. Прахалад, М.С. Кришнан; Пер. с англ. – М.: Юрайт, 2011. – 258 с.

УДК 336.02

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ З ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Білінська Я.В., доктор економічних наук, старший науковий співробітник

Актуальність. Криза, що розгорнулася у 2007-2008 рр. поставила перед людством низку важливих проблем, вирішити які можна лише комплексно. Різке зростання цін на сировинні, в першу чергу, паливно-енергетичні ресурси стало наслідком не лише відносного здешевлення долара США, а й проявом вичерпання ресурсного потенціалу. За експертними оцінками, за сучасних темпів видобутку нафти її запаси можуть бути вичерпані вже до 2030 р., газу – до 2041 р., кам'яного вугілля – до 2053 р., бурого вугілля – до 2056 року [1].

У результаті багаторазового підвищення цін на газ в останні роки його споживання в Україні поступово скорочується (за останні чотири роки – з майже 70 до 50 млрд. кубометрів). Проте наша країна все ще залишається одним з найбільших імпортерів газу з Росії, закуповуючи щороку в „Газпрому” 37–38 млрд. кубометрів. За даними енергетичного балансу України за 2006 р. за власного виробництва у 82,7 млрд т н.е. імпорт становив 64,3 т н.е. [2, с.26]. Поки що основним його заміником є вугілля, хоча у вугледобувній галузі також є низка проблем. Майже половину потреб України в електроенергії забезпечує атомна енергетика, небезпеку розвитку якої наочно продемонструвала природна катастрофа в Японії у березні 2011 року. В цих умовах загострюється необхідність підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) та перехід на альтернативні джерела енергії. Проте в Україні обсяги використання відновлюваних джерел енергії зростають ледь помітними темпами, а її частка в енергоспоживанні становить нині лише близько 7%, причому більша її частина припадає на гідроенергетику [2, с.25].

Висока енергоємність підприємств в Україні, в першу чергу, експортних, унеможливує використання в повній мірі конкурентних переваг, що їх надає занижена вартість вітчизняної валюти. Від цін на газ залежить економічний стан більшості вітчизняних промислових підприємств, стан державного бюджету, рівень цін та соціального захисту.

Окрім перелічених проблем надмірне енергоспоживання в Україні є одним з факторів низки макроекономічних проблем. Насамперед, це хронічний дефіцит торгового балансу, девальваційний тиск на національну грошову одиницю, постійна дія інфляційних факторів з боку пропозиції. Основною причиною енергоємності вітчизняних виробництв є зношеність обладнання у всіх галузях народного господарства. Тільки модернізація та оновлення виробництва у напрямі запровадження енергозберігаючих технологій дозволить скоротити втрати при передачі та споживанні енергоресурсів та кардинально підвищити конкурентоспроможність вітчизняних товаровиробників.

Перепорою на цьому шляху є відсутність достатнього обсягу фінансування, оскільки це достатньо дорогі та довготривалі інвестиційні проекти. Ні вітчизняні підприємства, ні бюджет, ні комерційні банки не володіють достатніми обсягами дешевих і довгих коштів для їх фінансування. Єдиною можливістю для підприємств є використання коштів міжнародних фінансових організацій, що займаються фінансування програм підвищення енергоефективності. І в цій площині лежить можливість не лише стимулювання інвестиційних процесів та структурної перебудови вітчизняної економіки, а й розв'язання низки фінансових проблем: покращання платіжного балансу, стимулювання припливу довгих ресурсів, використання яких на цілі енергоефективності дозволить запустити мультиплікаційний ланцюжок оновлення виробництва.

Важливість цих завдань стала причиною підвищеної уваги до них з боку вітчизняних та зарубіжних науковців. Проблемні аспекти фінансування заходів енергоефективності знаходяться в центрі уваги фахівців провідних фінансових організацій таких як Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) [4; 5; 6], Світовий банк (СБ) [7], Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО) [8]. На офіційних Інтернет

сторінках цих організації ведеться жвава дискусія щодо проблем енергозбереження та шляхів їх вирішення. Серед праць вітчизняних науковців, в першу чергу, слід відмітити ґрунтовну працю колективу провідних вчених [2], розробки Київського енергетичного клубу [9], та інших фахівців, що аналізують різні аспекти проблеми енергозбереження [10; 11].

На наш погляд можливість розвитку співпраці з міжнародними фінансовими організаціями представляє собою особливу цікавість, оскільки Україна потребує припливу валютних коштів, але по безпечних каналах. Саме таким є канал фінансування заходів політики енергозбереження, оскільки вони матимуть довготривалі позитивні наслідки як для стану реального сектора економіки, підвищення економічної безпеки, послаблення енергетичної залежності України, так і для стабілізації стану фінансової системи. Тим часом питання стимулювання співпраці з МФО у сфері фінансування заходів підвищення енергоефективності недостатньо висвітлені у вітчизняній літературі. Тому завданням даної статті буде дослідження особливостей фінансування МФО заходів політики енергозбереження та розвиток співпраці в цій сфері.

Виклад основного матеріалу.

Останніми роками в Україні склалося негативне „замкнене коло”, коли вітчизняні підприємства мають низький рівень рентабельності через зависокі витрати, в т.ч. на ПЕР, а тому не мають коштів для фінансування впровадження енергоефективних технологій і не спроможні брати банківські кредити. Банки не мають в своєму розпорядженні достатнього обсягу довгих і дешевих ресурсів, держава в умовах труднощів з наповненням бюджету так само не спроможна профінансувати ці заходи в повному обсязі. Розірвати це замкнене коло та узгодити інтереси суб’єктів політики енергозбереження спроможний потужний посередник, яким виступає МФО. На рис. 1 схематично зображено роль МФО у організації процесу фінансування заходів енергозбереження.

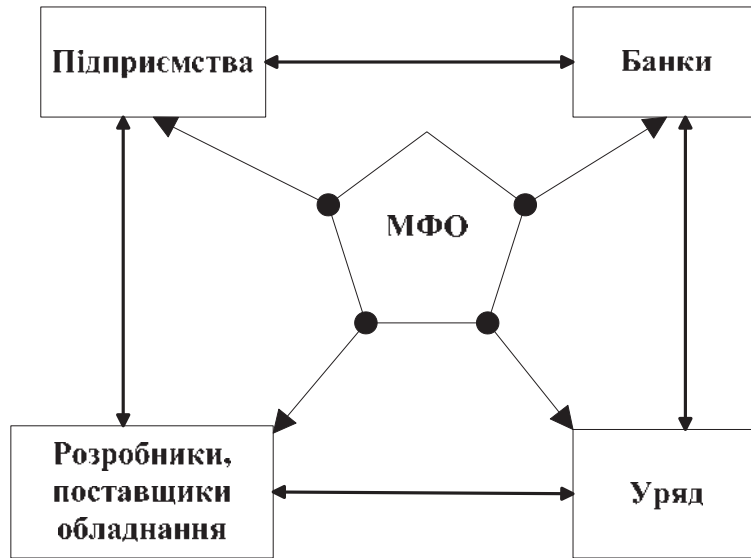

Рис 1. Схема участі МФО у кредитуванні проектів підвищення енергоефективності підприємств .

Складено за матеріалами офіційної Інтернет сторінки Міжнародної фінансової корпорації <http://www.ifc.org/rsefp>

В рамках програм фінансування та урядових домовленостей, прийнятих спільно з урядами окремих країн, МФО виділяють кошти банкам та контролюють процес кредитування підприємств, що реалізують програми чи проекти підвищення енергоефективності. Наприклад, ЄБРР надає кошти тим банкам, які готові взяти участь у програмі кредитування і які відповідають стандартним критеріям ЄБРР. Команда фахівців ЄБРР, що реалізує проект, разом з банком формує критерії до потенційних позичальників та проводить їх відбір. Банки приймають рішення щодо надання кредиту, якщо очікується прийнятна прибутковість кредиту за ринковими ставками. Під час реалізації проекту забезпечується безкоштовне консультування щодо оцінки ефективності використання енергії і інвестицій у поновлювані джерела енергії. Таким чином, позитивний ефект фінансування заходів з енергозбереження адекватний позитивним наслідкам припливу прямих іноземних інвестицій. Крім того, важливою особливістю реалізації проектів з підвищення ефективності використання ПЕР є можливість повернення запозичених коштів за рахунок отриманої економії. Більше того, в багатьох МФО саме такий спосіб повернення коштів є обов’язковою умовою кредитування підприємств на цілі енергозбереження. У такий спосіб автоматично забезпечується як джерело повернення кредиту, так і ефективність використання наданих ресурсів. Також значна частина кредитних ліній МФО є так званими відновлюваними механізмами фінансування, за якими погашення кредитів забезпечує базу для фінансування нових проектів. Саме тому обсяг фінансування програм у сфері енергозбереження не знизився навіть у кризовий період.

Серед великих міжнародних фінансових інститутів, що займаються фінансуванням заходів у сфері енергозбереження, в першу чергу, слід відмітити, ЄБРР, Світовий банк та Північну екологічну фінансову корпорацію (НЕФКО).

Провідну роль у фінансуванні паливно-енергетичного сектора, здійсненні різноманітних інвестиційних проектів, наданні консультацій з питань соціально-економічної політики відіграє група організацій Світового банку. В 2007-2009 фінансових роках об'єм інвестицій Групи організацій СБ на реалізацію паливно-енергетичних проектів виріс майже удвічі і склав 19,4 млрд. дол. США. Інвестиції в проекти освоєння поновлюваних джерел енергії і проекти підвищення енергоефективності збільшилися на 170% в порівнянні з попереднім трирічним періодом. У 2009 фінансовому році Група організацій Світового банку інвестувала в розвиток паливно-енергетичного комплексу рекордну суму – 8,2 млрд. дол. США, частка коштів, інвестованих у проекти підвищення енергоефективності в загальному обсязі кредитів Групи Світового банку на проекти підвищення енергоефективності перевищила 40% (див. табл. 1).

Таблиця 1.

Обсяги кредитів, наданих Світовим банком на цілі енергозбереження за типами проектів, (млн. дол. США)

Типи проектів	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Разом
ППЕ	92	217	761	262	1,192	1,701	4,225
ГЕС великої потужності	83	538	250	751	1,007	177	2,807
Поновлювальні джерела	138	246	344	421	473	1,427	3,048
Нафтогазова і вугільна галузі	496	578	1,074	627	981	1,032	4,789
Інші проекти у ПЕК	370	278	248	375	903	1,752	3,925
ТЕС	272	100	511	360	957	936	3,135
РЕС і енергорозподільчі мережі	248	906	1,465	809	2,031	1,204	6,663
Разом	1,699	2,864	4,653	3,604	7,545	8,228	28,592
Сума кредитів на ППЕ з низькими рівнями викидів оксидів вуглецю в атмосферу	350	1,237	1,660	1,440	3,003	3,305	10,995
Сума кредитів на розширення доступу до енергії	537	1,136	1,018	1,239	2,284	2,201	8,415

Джерело: офіційна Інтернет сторінка Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTRUSSIANHOME/NEWSRUSSIAN/0,,contentMDK:22237427~pagePK:64257043~piPK:437376~theSitePK:1081472,00.html> - _ftn1

За останні два роки СБ розпочав декілька нових ініціатив: Програму підтримки існуючих і нових об'єктів інфраструктури, Рамкову стратегію в області розвитку і протидії зміні клімату для Групи організацій Світового банку. Для реалізації цих ініціатив сформовано Інвестиційні фонди для вирішення проблем зміни клімату.

Цілі Рамкової стратегії в області розвитку і протидії зміні клімату передбачають залучення додаткових пільгових кредитів на реалізацію заходів по адаптації до зміни клімату і пом'якшення його наслідків; сприяння розробці ринкових механізмів фінансування; підтримку діяльності по прискоренню розробки і впровадженню нових технологій по використанню екологічно чистих джерел енергії. Для цього сформовані два інвестиційні фонди вирішення проблем зміни клімату (CIF): Фонд екологічно чистих технологій (CTF) і Фонд стратегії протидії зміні клімату (SCF).

На сьогодні зобов'язання донорів по перерахуванню коштів до цих фондів складають більше 6 млрд. дол. США за рахунок засобів Фонду екологічно чистих технологій фінансуються різні проекти – від спорудження вітрових електростанцій до модернізації громадського транспорту і будівництва ліній електропередачі для нових об'єктів по виробленню електроенергії з поновлюваних джерел.

Програма розширення використання поновлюваних джерел енергії (SREP), що реалізовується за кошти Фонду стратегії протидії зміні клімату, передбачає реалізацію заходів у менш розвинених країнах в цілях сприяння переходу цих країн на енергоефективний шлях розвитку. Нині розробляється Енергетична стратегія Групи організацій СБ, що стане основою для розширення доступу населення до ефективніших джерел енергії.

В Україні СБ діє у сферах відновлюваної енергетики, підвищення енергоефективності, формування розумних мереж розподілу енергії. Так, влітку 2011 р. Світовий банк і державний Укресімбанк підписали угоду про виділення українській стороні 30-річної позики в розмірі 200 млн. дол. У рамках Проекту енергоефективності, що реалізовуватиметься спільно. Кошти цієї позики будуть видаватися в якості кредитів на проекти підвищення енергоефективності промисловим і муніципальним підприємствам, а також енергосервісним компаніям (ЕСКО). Державний Укресімбанк обрано фінансовим агентом-посередником. Він, своєю чергою, за рахунок отриманих коштів надаватиме середньо- і довгострокові кредити на фінансування проектів підвищення енергоефективності у промисловості та муніципальному секторі, зокрема і через комерційні банки. Кошти будуть отримувати ті підприємства, які зможуть запропонувати найбільш ефективні та якісні проекти. Середній термін кредитних проектів складе від п'яти до семи років, а граничний обсяг фінансування - до 30 млн.дол. США.

Таблиця 2.

Інвестиції в ПЕК установами Групи організацій Світового банку, млн. дол. США

Роки	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Всього
Установи							
Світовий банк	921	1,868	3,155	2,016	4,512	6,548	19,021
МБРР	259	593	1,565	504	2,674	3,569	9,165
МАР	535	712	1,441	1,070	1,420	2,155	7,333
ГЕФ	62	105	51	128	145	84	577
Інші	64	458	98	314	272	740	1,946
МФК	705	764	1,308	1,170	2,923	1,647	8,517
МИТІ	73	232	190	417	110	33	1,054
Інвестиції Групи СБ в ПЕК (млн. дол. США)	1,699	2,864	4,653	3,604	7,545	8,228	28,592

Джерело: офіційна Інтернет сторінка Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTRUSSIANHOME/NEWSRUSSIAN/0,,contentMDK:22237427~pagePK:64257043~piPK:437376~theSitePK:1081472,00.html>

Підприємства-позичальників і банки – учасників проекту відбиратимуть відповідно до визначених спільно зі Світовим банком критеріїв, в першу чергу, щодо зменшення споживання енергії та фінансову стійкість підприємства. Вибір Укресімбанку як основного партнера по проекту енергозбереження в СБ пояснюють багаторічним досвідом успішного співробітництва за проектами розвитку експорту, починаючи з 1997 року. Крім того, Укресімбанк уже реалізує програму енергоефективності в Україні разом із ЄБРР. В її рамках планується виділяти кредити на шість категорій інвестиційних проектів: модернізацію неефективного і застарілого обладнання та виробничих об’єктів; встановлення вискоефективного енергозберігаючого промислового устаткування і впровадження технологій із високим ступенем енергозбереження; впровадження комплексу заходів для підвищення ефективності використання енергії; зниження втрат енергії на підприємствах муніципального сектора і в будинках.

Ще одним потужним кредитором розробки та реалізації проектів у сфері енергоефективності є Європейський банк реконструкції та розвитку. В рамках фінансування корпоративного сектору банк просуває найкращу практику і надає технічну підтримку, консультативні послуги і довгострокове фінансування енергоємним підприємствам. У 2003-2007 рр. під час реалізації програми ефективності у промисловості банк провів 50 енергоаудитів і організував 5 тренінгів в сфері енергоменеджменту для своїх клієнтів. Ця підтримка сприяла успішній реалізації 61 проекту, для яких ЄБРР виділив понад 750 млн. євро. Результати діяльності ЄБРР щодо фінансування заходів політики підвищення енергоефективності, представлені в таблиці 3.

Таблиця 3.

Кредити, надані ЄБРР на цілі енергозбереження

Напрямок	Перша фаза (2006-2008 рр.)		Друга фаза (2009 р.- 1 півр. 2010 р.)	
	Сума фінансування (млн. євро)	Кількість проектів	Сума фінансування (млн. євро)	Кількість проектів
Підвищення енергоефективності в промисловості	679	56	340	31
Кредитна лінія для фінансування проектів стійкої енергетики	362	31	202	15
Виробництво чистої енергії	1010	19	850	17
Відновлювальні джерела енергії	227	14	292	8
Підвищення енергоефективності муніципальної структури	388	46	172	24
Усього	2666	166	1856	95

Джерело: за даними Інтернет сторінки ЄБРР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [web site www.ebrd.com/sei](http://web.site/www.ebrd.com/sei)

За даними таблиці 3 видно, що за 2006-2010 рр. ЄБРР було профінансовано 261 проект на загальну суму майже 4,5 млрд євро. За кількістю проектів беззаперечно домінує напрям підвищення енергоефективності підприємств у промисловості. Проте за обсягом фінансування лідирує виробництво чистої енергії, що найбільш витратним напрямом політики підвищення енергоефективності.

В Україні за 2000-2010 рр. ЄБРР було реалізовано 266 проектів, загальною вартістю 13 млрд євро, чистий обсяг фінансування – 6,4 млрд євро. Частка інвестицій у приватний сектор складає 65% [4]. Серед пріоритетів діяльності ЄБРР в Україні відповідно до його нової стратегії діяльності на 2011-2014 роки слід виділити вирішення проблем у сфері підвищення енергоефективності та енергетичної безпеки, та подолання наслідків кризи у фінансовому секторі, розкриття сільськогосподарського та промислового потенціалу України, розвиток високоякісної і надійної інфраструктури.

ЄБРР фінансуватиме проекти, які будуть сприяти підвищенню загальної енергоефективності та зменшенню обсягу викидів вуглецю в галузях. Він буде підтримувати будівництво і модернізацію мереж електропередач та об'єктів, необхідних для інтеграції України в європейський енергетичний ринок. ЄБРР буде опікуватися підвищенням безпеки ядерної енергетики, де він буде забезпечувати високий рівень технічних і екологічних наукових досліджень, необхідних для подальшої роботи в цьому напрямку. Банк також може взяти участь у модернізації української системи транспортування і розподілу природного газу за умови, що українські органи влади виконуватимуть всебічну і реалістичну програму реформ, включаючи реструктуризацію НАК "Нафтогаз України".

У секторі промислового виробництва, Банк сприятиме диверсифікації економіки і реструктуризації застарілих енергоємних галузей, акцентуючи увагу на підвищенні їх ефективності, прозорості та енергоефективності.

Для реалізації значного потенціалу підвищення енергоефективності в сфері інфраструктури ЄБРР використовуватиме міжнародний донорський фонд "Енергетична ефективність і партнерство в сфері охорони навколишнього середовища в Східній Європі" (ESP). ЄБРР забезпечуватиме банківський сектор цільовим довгостроковим кредитним та акціонерним фінансуванням. Кредитні кошти будуть в основному використовуватися для підвищення енергоефективності малих і середніх підприємств. У співпраці з іншими МФО, Банк буде допомагати органам влади у розвитку внутрішніх ринків капіталу, включаючи структурування кредитів у національній валюті.

Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО) – це міжнародна фінансова організація, створена у 1990 році п'ятьма Північними країнами: Данією, Фінляндією, Ісландією, Норвегією і Швецією. Головне завдання НЕФКО – фінансування економічно вигідних екологічних проектів у суміжних зі Скандинавським країнам регіонах Східної Європи.

У своєму розпорядженні НЕФКО має низку фондів для фінансування екологічних проектів у Росії, Україні і Білорусі, а також у Латвії, Литві і Естонії. Крім того, НЕФКО розпочато пілотний проект у Китаї. НЕФКО пропонує позики і пільгові кредити компаніям і підприємствам усіх форм власності, а також муніципальним організаціям. У окремих випадках НЕФКО здійснює прямі інвестиції в акціонерний капітал місцевих підприємств, які впроваджують екологічні проекти в своїй країні.

Обсяг Інвестиційного фонду НЕФКО складає 113,4 млн. євро, що надає можливість НЕФКО виступати партнером, позикодавцем або гарантом економічно рентабельних проектів. При цьому для отримання фінансування підприємства та проекти щодо підвищення їх енергоефективності повинні відповідати встановленим критеріям, в першу чергу, щодо позитивного впливу на навколишнє середовище. З фонду НЕФКО надаються пільгові кредити на модернізацію виробництва з застосуванням екологічно чистих технологій, впровадження заходів з енергозбереження і підвищення енергоефективності, а також на реалізацію екологічно ефективних проектів в агропромисловому секторі. Технічні рішення проектів, що фінансуються, повинні ґрунтуватися на найбільш передових і відомих технологіях, але при цьому враховувати місцеві умови і специфіку. Закупівля устаткування і послуг, що фінансуються за рахунок коштів фонду, повинна здійснюватися на конкурсній основі, відповідно до національних або міжнародних процедур. Галузева структура кредитів на ППЕП є такою: промисловість – 46,6%, енергетика – 29,4%, водні ресурси – 20,9%, переробка відходів – 1,7%, сільське господарство – 1,4% [8].

На сьогодні інвестиційний портфель НЕФКО містить біля 350 проектів. Капітальні інвестиції і позики по лінії Інвестиційного фонду надаються на ринкових умовах. Як правило, обсяг фінансування НЕФКО того чи іншого проекту не перевищує 4 млн. євро, а частка цих коштів не повинна перевищувати 50% загального обсягу залучених коштів, на разі прямих інвестицій – 30% від загального розміру акціонерного капіталу. Головна мета фінансування – підвищення прибутковості та термінів окупності проектів підвищення енергоефективності, скорочення інвестиційних ризиків.

Підсумовуючи можна дійти висновку, що на цілі енергозбереження МФО виділяють досить значні кошти, і обсяг фінансування суттєво не скоротився незважаючи на розгортання кризових процесів. Це зумовлено такою специфічною особливістю фінансування заходів з підвищення енергоефективності як необхідність повернення за рахунок отриманої економії та використання механізмів відновлювального фінансування. Очевидно, що розвиток співробітництва України у сфері енергозбереження та розвитку поновлювальних джерел енергії дозволить їй отримувати значні кошти по каналу фінансування МФО заходів з підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів. Це дозволяє вирішити декілька важливих завдань. З одного боку, виникає можливість подолання кризових тенденцій, пов'язаних з різким дорожчанням сировинних ресурсів на світових ринках, підтримати конкурентоспроможність виробників, сприяти поширенню інвестиційно-інноваційного процесу та структурної перебудови і модернізації економіки, сприяти розв'язанню екологічних проблем людства. З другого боку, сприяє вирішенню фінансових проблем України щодо розширення ресурсної бази банківської системи, врівноваження платіжного балансу, забезпечення надходження іноземної валюти за її ефективного використання на цілі структурної перебудови та модернізації економіки, а не на цілі споживчого кредитування. Тому уряд повинен взяти в якості ключового пріоритету своєї політики підтримку реалізації проектів підвищення енергоефективності як важливої точки опори виходу з кризи.

РЕЗЮМЕ

Обґрунтовано необхідність активізації політики енергозбереження. Досліджено стан і структуру фінансування

заходів з енергозбереження міжнародними фінансовими організаціями. Визначено роль фінансування МФО заходів енергозберігаючої політики у вирішенні макроекономічних проблем України та підвищення конкурентоспроможності економіки.

Ключові слова: політика енергозбереження, міжнародні фінансові організації, енергетичні ресурси, енергоефективність.

РЕЗЮМЕ

Обоснована необхідність активизации политики энергосбережения. Исследовано состояние и структура финансирования мероприятий по энергосбережению международными финансовыми организациями. Определена роль финансирования МФО мероприятий политики энергоэффективности в решении макроэкономических проблем Украины и повышении конкурентоспособности экономики.

Ключевые слова: политика энергосбережения, международные финансовые организации, энергетические ресурсы, энергоэффективность.

SUMMARY

The necessity of activation of energy efficiency policy reasonable. The state and structure of financing of measures are investigational on an energy-savings by international financial organizations. The role of financing by international financial organizations of measures of energy efficiency policy certain in the decision of macroeconomic problems of Ukraine and increase of competitiveness of economy.

Keywords: policy of energy-savings, international financial organizations, power resources, energy efficiency.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Гриняев С.Н., Фомин А.Н фундаментальные причины и сущность текущего кризиса. Аналитический доклад. // Центр стратегических оценок и прогнозов – М., 2010. – С. 36 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.csef.ru.
2. Енергоефективність як ресурс інноваційного розвитку: національна доповідь про стан та перспективи реалізації державної політики енергоефективності у 2008 році / С.Ф. Єрмілов, В.М. Геєць, Ю.П. Яценко, В.В. Григоровський, В.Е. Ліп та ін. – К., НАЕР. 2009. – 93с.
3. World energy outlook 2010. Основные положения. – С. 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oecd/iea, 2010 www.iea.org>.
4. Sustainable energy initiative: phase 2 (2009-11) // European bank for reconstruction and development. – May 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ebrd.com/se>
5. Energy efficiency in Ukraine Sector factsheet. // EBRD [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ebrd.com/energyefficiency>
6. Cornillie J., Fankhauser S. The energy intensity of transition countries // Working paper EBRD. –No. 72. – 2002.
7. Офіційна Інтернет сторінка світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTENERGY2/0_menuPK:4114636~pagePK:149018~piPK:149093~theSitePK:4114200,00.html
8. Офіційна Інтернет сторінка НЕФКО. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nefco.org.
9. Механізми фінансування заходів з енергозбереження / Київський міжнародний енергетичний клуб // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://qclub.org.ua/energy_issues/energy_saving/policy/
10. Галюк І.Б. Політика енергоефективності як основа соціально-економічного розвитку держави // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 29. – с.80–83.
11. Рябчин А. Напрями енергоефективного розвитку країн в системі сталого розвитку світового господарства // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. –№4. – 2010. – С.304-307.

УДК 330 (477)

ІННОВАЦІЙНА СИСТЕМА УКРАЇНИ

Бережна О.О., к.е.н., Бердянський державний педагогічний університет

Глобальний інноваційний розвиток на сучасному етапі характеризується низкою докорінних змін, а саме: зростають темпи інноваційних процесів, скорочуються темпи створення інновацій, збільшується кількість розробників та споживачів інноваційного продукту, розширюються функції та змінюються відносини між учасниками інноваційної діяльності. Проблема побудови інноваційної моделі економіки держави є актуальною в умовах глобалізації та у світлі прагнення України зайняти достойне місце у складі сучасної розвинутої Європи, внести вагомий внесок у розвиток світової науки.

Інноваційна система України на даному етапі розвитку узагальнює світовий науково-практичний досвід, накопичує та аналізує інформацію щодо можливості використання програм інноваційного розвитку закордонних країн з усталеною ринковою економікою. Сучасні дослідники, аналізуючи нові тенденції